

Confluents

Le Periodico Circular del Societate American pro Interlingua

Volumine 3 _____ janeiro - martio 2004 _____ Numero 1

Le Parthenon american

Le Parthenon de Nashville, Tennessee a nocte.

Iste estate le athenienses de Grecia va esser le hospites del jocos olympic in Athenas. Ultra le jocos mesme, le attraction de Athenas, naturalmente, es le Acropolis e le Parthenon. Mais americanos non ha le necessitate de viagar a Athenas, Grecia pro vider le Parthenon. Illes ha in le citate de Nashville in le stato de Tennessee un replica exacte del Parthenon in su conditionrestaureate. Iste Parthenon mesmo ha su dea Athena, con Nike in su mano.

Recentemente Paul May ha viagate a Nashville pro visitar le Parthenon american e ha date nos iste reporto basate super le brochure del Parthenon:

Le Parthenon

Le Parthenon sta fermente como le attraction principal del Parco Centennial, le prime parco urban de Nashville, Tennessee. Le re-creation del statua de 42 pedes de talia de Athena es le centro del Parthenon justo como illo esseva in Grecia ancian. Le edificio e le statua de Athena es ambe replicas de plen scala del originales in Athenas.

Construite originalment pro le Exposition Centennial 1897 de Tennessee, iste replica del Parthenon original in Athenas servi como un monumento a lo que se considera le pinnaculo de architectura classic. Le replicas de gypso del marmoraris del Parthenon trovate in le Naos es formas directe del sculpturas original le qual adornava le pedimentos del Parthenon athenian, del annos tanto lontan como 438 a.e.c (ante le epocha commun). Le originales de iste fragmentos potente se immagazina in le Museo Britannic in London.

Le Parthenon anque servi como le museo de arte del citate de Nashville. Le foco del collection permanent del Parthenon es un gruppo de 63 picturas per artistas american del seculos 19 e 20 donate per James M. Cowan. Spatios additional del galleria provide un loco de monstrar un varietate de monstras provisorii e exhibitiones.

Le statua de
Athena
ha un talia de
41 pedes e
10 uncias
e un peso de
12 tonnas.

In su mano
Athena
tene le dea
Nike
que ha un
talia de
6 pedes e
4 uncias.

Le Projecto Athena

Athena Parthenos ha 41 pedes 10 uncias de talia. Il ha circa 12 uncias inter le culmine de su casco e le trabes del tecto. On estima su peso a esser 12 tonnas. Le statua de Nike, le dea de victoria, in le mano dextre de Athena, ha 6 pedes 4 uncias de talia. Nike tene in mano un corona de folios de lauro (le corona de victoria) in preparation de coronar Athena.

In le decennio de 1920 on reconstrueva le Parthenon como un replica de plen scala del Parthenon ancian con un grande exception. Le statua colossal de Athena del epocha ancian non essave in iste replica. In 1982, le citate commissionava Alan LeQuire a construir un replica de plen scala de Athena Parthenos. Tosto postea, un gruppo de citatanos interessate formava le Fundo Athena. Comenciante con fundos accumulate per le annos de nickels e decimas de pueros scholar e touristas, le Fundo Athena cresceva rapidamente per donationes private e commercial.

Le Artista

In 1982 septe sculptores submitteva propositiones pro recrear le statua de Athena in Nashville. Alan LeQuire ganiava le commission a causa de su habilitate e fidelitate a precision. LeQuire frequentava le Universitate Vanderbilt e recipeva su MFA (diploma de Belle Artes) del Universitate de Carolina del Nord, Greensboro in 1981. LeQuire, un nativo de Nashville, comenciava su viage per recercar le statua de antiquitate. Lo que nos sape de le statua de Athena del Parthenon ancian es aliquanto limitate. Le statua de auro e ebore desapareva ante 400 d.e.c (del epocha commun) dunque documentation historic es breve, ma illo existe. Additionalmente, LeQuire dependeva super scholares classic moderne pro le information archeologic le plus recente.

Le Sculptor Original

Pheidias, le sculptor optime de antiquitate classic, construava le Athena Parthenos super un skeleto de ligno con un pelle de ebore e vestimentos de auro. On disvelava e dedicava le statua in 438 o 437 a.e.c. Nos pote depender super iste dato bassate super le contos del construction del templo.

Altere fonte es equalmente importante. Pro exemplo, il ha autores ancian, tal como Pausanias, qui referreva al statua de Athena in lor scripturas. Athena appare super le numismas athenian del seculos secunde e prime a.e.c. Plus tarde, Romanos copiava le statua in parve scala. Mesme hodie in le Acropolis on pote vider le contorno de base del statua in le pavimento del Partheon. Tote le evidentia se culminava in le Athena de LeQuire.

On construava le statua de Athena inter 1982 e 1990. Illo stava in le Parthenon de Nashville como un statua blanc pro 12 annos. In 2002, le Parthenon cargava Alan LeQuire e Lou Reed con aurar le statua. Le projecto de aurar requireva minus que 4 menses e face que Athena pare plus similar al Athena Parthenos

ancian. In addition al aurar, le projecto includeva le pingir de detalias in su facie, vestimentos e scuto.

Le pedimento del Parthenon al latere occidental monstra le lucta inter Athena e le deo del mar, Poseidon, pro le derecho a esser le deitate patrona del citate de Athenas.

Le Parthenon in Athenas se sculpeva ex marmore pentelic e su construction de bricca, petra e beton requireva approximativamente 10 annos. Le construction in Nashville requireva quasi 10 annos (1921-1931). Le Parthenon ha 65 pedes de talia a su apice. Le peristylion consiste in 46 colonnas doric, 17 per latere e 6 al anterior e posterior. Le interior del Parthenon se divide in duo cameras. Le camera oriental se appella le Naos e es le domicilio del statua de Athena. Le Naos ha 93 pedes de longor e 63 pedes de largor e ha un colonnada de duo etages circa tres lateres. Le camera occidental es 44 pedes de longor per 63 pedes de largor e se appella le Camera del Tresoreria. In antiquitate iste camera esseva le domicilio del tesoro de Athenas e le Liga Delian.

Statistica del Parthenon de Nashville

Cata uno del portas de bronzo pesa 7.5 tonnas. Illos mesura 24 pedes in talia, 7 pedes de largor e 1 pede de spissor. Il ha duo pares de iste portas enorme in le Parthenon. Illos es le par le plus grande de portas similar in le mundo. Le portas del Parthenon ancian esseva solmente un poco plus legier e esseva de ligno con un copertura de bronzo.

Como le Partheon de Grecia, le Parthenon de Nashville affronta le est. In antiquitate isto permitterea al luce de entrar le edificio quandde sol se leva e le portas se aperiva. Usque 1988 visitatores entrava le Parthenon de Nashville per le portas al latere occidental del edificio. Visitatores actualment debe entrar le

latere oriental del edificio al nivello del trottoir. Le grecos ancian considerava le faciada oriental esser le fronte del edificio.

Athens Parthenos ha 41 pedes 10 uncias de talia. Il ha circa 12 uncias inter le culmine de su casco e le trabes del tecto. On estima su peso a esser 12 tonnas. Le statua de Nike, le dea de victoria, in le mano dextre de Athena ha 6 pedes 4 uncias de talia. Nike tene in mano un corona de folios de lauro (le corona de victoria) in preparation de coronar Athena.

Le fascination del americanos con le gnosticismo per Stanley Mulaik

Malgrado le facto que le americanos regarda le television multe horas cata die, illes ancora lege libros in grande quantitate. E in annos recente le popular romances es aquellos cuje intrigas combina, le mysterio, le historia, le assassination, le interpol, le personas potente e ric, e le lucha inter le fortias de bon e mal. In le 1980s le intrigas popular in iste romances esseva del guerra frigde inter le fortias de securitate del communismo e le occidente (le cerca pro submarinas, le lucha contra fortias de zelotes in iste duo campos que voleva comenciar le guerra mundial nuclear e le fortias de sanitare in cata latere que voleva stoppar les). In le 1990s post le collapso del Union Sovietic, le intrigas esseva inter le organizations de securitate de statos e le organizations de crimine, drogas, e terroristas. Ora veni un nove forma del intriga, que combina luctas inter un secto de zelotes, Opus Dei, del Ecclesia Catholic in Roma e societates secrete, ancian, como le Prioria de Sion e le Cavalleros Templares, con cifras, e un secreto tanto choccante que le revelation de illo stupefacerea le mundo.

Io refere al libro *The Da Vinci Code* (Le Cifra de DaVinci) per Dan Brown. Le libro comencia su intriga in le Grande Gallaria del Louvre in Paris ubi un monacho albino perseque le curator del museo e le vulnera mortalmente in le stomacho e escappa. Le curator, moriente, se disvesti e usa su proprie sanguine a scriber un circulo super le solo del Gallaria, allora un anagramma e un serie de numeros famose del mathematico Fibonacci, e con su respirationes final, se arrangia su corpore in le circulo con su armas e pedes extendite como in le “Homine Vitruvian” de Leonardo DaVinci, e mori. Su filia es un cryptologo con le securitate de Francia, e quando illa es advocate al museo, illa incontra un professor de Harvard, qui ha venite a Paris pro un incontro con le curator, e le chef inspector del securitate, regardante con perplexitate le corpore. E le corpore es su patre. E illa es cargate con discoperi le signification del anagramma e serie de numeros.

Isto es ben sufficiente como le comenciamento de un intriga de un mysterio, mais Brown non scribe le mysterio ordinari. Ille ha facite recerca historic super pauc cognoscite societates secrete e lor conspirationes, super le historia del prime christianos, del moderne prelatura catholic, Opus Dei, e ille texe le realitate de iste organizations e historia con un intriga de su imagination que es al mesme tempore equalmente credibile e incredibile.

Mais lo que sembla le secreto de su successo con iste romance, que ha vendite milliones de copias e ha essite traducite in plure linguas, es le revelation de iste historia del christianismo antique, que es le resultado de su recerca extensive. E le secreto protegite per le Prioria de Sion e le Cavalleros Templares (in le imagination de Brown) es que Jesus e Maria Magdalla esseva sposo e sposa, con un filia, e que Maria Magdalla ha portate su filia a Francia, ubi illa e su descendentes ha essite protegite per iste societates secrete contra le homines potente del Ecclesia de Roma, quiolveva eliminar la e tote evidentia que un vice un femina, Maria Magdalla esseva un discipulo de Jesus, mesmo superior al discipulos mascule, como Petro e Jacobo. Illa non esseva un prostituto como Papa Urbano ha pretendite, mais un femina ric e intellectual, con un spiritualitate profunde que ha facite la le discipulo le plus amate de Jesus.

Quando le lector incontra iste ideas choccante, ille se demanda si illos es solmente creationes del autor. Mais non, on pote cercar le web pro discoperir que il ha ja certe libros que assero que un vice in le prime duo seculos post le morte de Jesus esseva scripturas sacre de multe christianos primitive, de facto un Evangelio de Maria Magdala, que ha essite supprimitte post 325 a.d. per le Ecclesia de Roma. E il ha un libro scribite per un altere autor super le pretensiones del Prioria de Sion esser protectores del descendentes de Jesus e Maria Magdala. Mais a iste puncto le lector ora es preoccupate con le revelation a ille del gnosticos, qui sembla le centro de iste intriga historic.

In cercar qui esseva le gnosticos, le lector va trovar sitios in le web de gnosticos si nominate contemporanee, e un grande lista de scripturas que illes pretende esseva le scripturas de un non insignificante numero de christianos in le prime 400 annos post le morte de christo, que es cognoscite como le *Apocrypha*. E justo quando on es preste de dimitter lor pretensiones como le fabrication de un culto in California, on incontra un historico prominente al Universitate Princeton, qui dice que iste scripturas es real, e que nos hodie los possede, que illa e su co-historicos del christianismo primitive los examina e traduce. Iste historico es Elaine Pagels. E illa pretende non de haber forte credos religiose, ben que illa ha sentimentos religiose, e que su interesse in iste scripturas es historic e professional.

Su prime libro de 1979 ha devenite un best seller, *The Gnostic Gospels* (le evangelios del gnosticos). Illo esseva un reporto del natura e implicaciones historic de un trovata in 1945 de un jarra interrate plen de 13 libros con circa 50 textos e evangelios de christianismo primitive, circa 1100 paginas, a Nag

Hammadi, un citate moderne in Egypto al latere del Nilo. Le libros esseva scribite in coptico, le lingua de Egypto ante le arrivata del moslemes in 640 AD, qui ha facite arabico le lingua de Egypto. Multe textos es traductiones del greco. Le coptico es ancora le lingua del Ecclesia Coptic de christianismo in Egypto. Le sito de iste trovata non es longitan del sito del prime monasterio christian fundate per Sancto Pachomius in 320 c.e.. Evidentemente iste libros sacre esseva del monachos de iste monasterio qui ha celate les in 367 quando le patres del ecclesia in Egypto ha declarate iste libros es heresia e un menacia a lor autoritate. Possibilemente le monachos ha credite que le position del ecclesia cambiarea, e que illes poterea recoperir los plus tarde. Mais isto non ha occurrite, e illes e le jarra esseva oblidate durante circa 1500 annos.

Proque esseva illos un menacia? Pagels dice que quando illa ha traducite e legite iste textos, illa ha discoverite que illos ha presentate un differente conception de Christo que quello declarate per le Ecclesia Roman que ha assumite le poter in Roma e le mundo christian in le seculo quarte con le conversion de Constantino le Imperator de Roma. Illa scribe in su libro plus recente *Beyond Belief* (Ultra Credo) que le scripturas a Nag Hammadi revela un plus grande equalitate del sexos in le christianismo primitive que in le christianismo de Roma. Plure grupos de christianos primitive esseva dirigite per feminas. Mais un doctrina central, que illes ha pretendite que Jesus ha inseniare, esseva que cata individuo pote discoverir le divin in ille mesme per se. De plus le gnosis o illumination interne es ineffabile e communicabile solamente in alegorias, parabolas, e symbolos, e non jammais literalmente. Le thema es contrari al necessitate pro un sacerdotio professional e le idea de credos explicitate que es necesse pro le salvation.

Pagels dice que le christianismo primitive non esseva tanto uniforme como le majoritate de christianos hodie crede. E le conceptiones de Jesus del prime christianos ha variate. Illa nota que le Evangelio de Marco, le prime evangelio del Testamento Nove standard, non dice que Jesus es Deo, e le expression 'filio de Deo' esseva usate frequentemente pro regnos e prophetas de Israel. Le Evangelio de Mattheo in le Nove Testamento presenta Jesus como un rabbi, un nove Moses, qui insenia le Torah divin. In le Evagelio de Marco Jesus dice al populo: "Proque vos me appella bon? Necuno es bon mais Deo solo." Le evangelio de Marco non suggere que Jesus es in alcun maniera Deo. Illo es plus un libro in le tradition judeic que parla super le amor de Deo e le amor de tu vicino como le essentia de devotion. Il es le Evangelio de Johannes, scribite quasi un medie seculo post le altere evangelios in circa 90 - 120 c.e. que dice que Jesus es Deo, que solamente si alcuno crede in Jesus como le Filio de Deo va ille attinger le vita eternee e esser salvate. Il es Johannes qui dice que Jesus ha dicite que ille ha venite de celo non pro facer su proprie voluntate mais le voluntate de ille qui ha inviate le.

Un evangelio trovate in 1945 a Nag Hammadi scribite in coptico e in un grande fragmento scribite in greco a Oxyrhynchus in Egypto trovate in le 1890s esseva le Evangelio de Thomaso. Illo non es un narration del vita de Jesus mais un

collection de 114 dictos de Jesus, in un dialogo inter Jesus e le discipulo Thomaso, scribite inter 50 e 140 c.e.. Multe de iste dictos ha dictos correspondentes in le evangelios synoptic de Marco, Luca, e Mattheo, con Marco le plus ancien de istes de inter 65-80 c.e.. Alcun scholares pensa que illo es le fonte Q del Nove Testamento, un documento incognoscite que sembra esser le base del similaritate inter le evangelios synoptic. Le Evangelio de Thomaso comencia con iste parolas: "Istes es le dictos secreta que le Jesus vivente diceva e que Didymos Judas Thomaso ha registrate." Le nomine "Didymos" significa 'geminio' in greco. E le implication es que le lector es le discipulo de Jesus e su gemino.

Multe versos de Thomas es similar a aquellos trovate in le evangelios del Nove Testamento: "Th. 8. E Ille diceva, Le persona es como un piscator prudente qui ha lanceate su rete in le mar e ha retractate lo plen de piscettas. Intra illos le piscator prudente ha discoverite un pisce fin e grande. Ille ha jectate tote le parve pisces retro in le mar e facilmente ha selectionate le pisce grande. Quicunque aqui con duo bon aures debe ascoltar!" Th 31: "Jesus diceva, 'Nulle propheta es ben venite in su proprie terra; medicos non cura illes qui les cognosce.'" Th. 33: "Jesus diceva, 'Lo que vos audira in vostre aures, in le altere aures proclama del tectos. Post toto, necuno incende un lampa allora lo pone sub un corbe, e ille non lo pone in un loco celate. Plus tosto, on pone lo super un supporto de lampa tal que toto qui veni e vade va vider su lumine.'" Th. 33:

Nonobstante, si le lector crede, como Johannes suggere que le Regno de Deo es un nove ordine que va descender de celo al terra a alcun tempore in le futuro, le Evangelio de Thomaso dice: "3. Jesus diceva: Si tu dirigentes dice a vos, "Ecco, le regno (del Patre) es in le celo," allora le aves del celo va preceder vos. Si illes dice a vos 'Illo es in le mar,' allora le pisces va preceder vos. Plus tosto, le regno es in vos, e illo es foras de vos." "51. Su discipulos diceva a ille, 'Quando va occurrer le reposo del mortes, e quando va venir le mundo nove?' Ille diceva a illes, "Lo que tu cerca jam ha occurrite, mais vos non lo sape." "70. Jesus diceva, "Si vos produce lo que es in vos, lo que vos ha va salvar vos. Si vos non ha quello in vos, lo que vos non ha de intro vos va destruer vos." "77. Jesus diceva, "Io es le lumine que es super tote cosas. Io es toto: de me toto veni foras, e a me toto es attingite. Finde un pecia de ligno; io es la. Leva un petra, e vos va trovar me la." "108. Jesus diceva, "Quicunque bibe de mi bucca va devenir como me; io mesme va devenir quelle persona, e le cosas celate va esser revelate a ille."

Le evangelio de Thomaso es a vices reguardate como un exemplo del gnosticismo. Certemente illo esseva accipite per le gnosticos, mais illo non contine explicitate referentias al magia, de archeones, angelos, e le integre pantheone de demideos que on trova in altere scripturas gnostic. Illo clarmente

monstra le pantheismo commun al gnosticos (vide Th. 77 supra) e le idea que cata individuo pote trovar le divin in ille mesme e in le mundo. Mais illo seque le curso del via negativo del mysticismo que usa le paradoxo pro choccar le novicio in lassar post ille le pensata rational in approchar le divin intuitivamente.

Le gnosticismo es ancian, diverse, precedente le christianismo. Illo ha affinitates al pensata de India, in le pantheismo del hinduismo e le via negative del buddhismo. Illo combinava con iste ideas le elementos del magia del Babylonianos e Assyrianos. Il es difficile determinar si Jesus esseva un gnostico, ben que su dictos, mesmo in le Nove Testamento, es in parabolos e paradoxos. Ille esseva capace de transcender le regulas stricte del Phariseos in facer emphase del spirito del lege. Ille tractava totos equalmente, femina e mascule, adulto e infante. E le gnosticos esseva equalitarian, e habeva leaderes feminin in lor communitates. E le gnosticos al minus ha jungite le communitate del prime christianos si non al principio, tosto post allora.

Inter le multe textos de Nag Hammadi nos trova le evangelio de Phillipio e le evangelio de Maria Magdala. Istos esseva popular in le communitates de gnosticos. E in le evangelio de Phillipio nos lege: "E le companion del Salvador es Maria Magdala. Mais Christo la amava plus que tote le discipulos e sovente ha basiate la super su bucca. Le resto del discipulos esseva offendite per illo e ha exprimate disapprobation. Illes diceva a Ille, 'Proque vos la ama plus que tote de nos?' Le Salvador ha respondite e ha dicite a illes, 'Proque io non vos ama como la? Quando un homine cec e un qui vide es ambe insimul in le obscuritate, illes non es differente del un le altere. Quando le lumine veni, allora ille qui vide va vider le lumine, e ille qui es cec va remaner in le obscuritate.'" E in un altere verso del Evangelio de Phillipio il dice: "Il habeva tres qui semper ha promenate con le Senior. Maria su matre e su soror e Magdala, le un que esseva appellate su companion. Su soror e su matre e su companion esseva cata un, un Maria."

In le Evangelio de Maria il dice: "Petro diceva a Maria, 'Soror, nos sape que le Salvador te amava plus que le resto de feminas. Dice nos le parolas del Salvador que tu rememora - que tu sape (mais) nos non sape, ni ha audite.' Maria respondeva e diceva, 'Lo que es celate de vos, io va proclamar a vos.'"

Con respecto a Elaine Pagels, illa diceva super iste trovatas a Nag Hammadi: "Mais ora, date iste trovatas, nos rescribe le historia del Christianismo--e le historia del cultura occidental como un integritate... Multe individuos ha pensate que si nos poteva solmente retornar e ascoltar lo que Jesus vermente ha dicite a su discipulos, nos trovarea le veritate pur e simple que nos elude--le veritate que illes crede debe haber existite la.... Mi sol problema con isto, como un historico es que nihil del evidentia historic vermente vade retro a Jesus mesme--assi iste

varie speculationes [super le veritates de Jesus] es solmente aquello, e nihil plus. Mais nos pote examinar historicamente como le "movimento de Jesus" ha comenciante. Lo que le nove recerca monstra es que nos ha un large varietate de doctrinas attribuite a Jesus." "Lo que nos ora vide es que lo que le inseniantes orthodoxe de christianismo ha inseniate--que Jesus esseva in alcun maniera Deo in forma human--esseva in nulle maniera lo que Jesus ha inseniate, ben que alcun de su principal adherentes ha inseniate aquello--le apostolo Paul, per exemplo. Le Evangelio del Nove Testamento de Johannes, scribite circa sexanta annos post le morte de Jesus, declara que Jesus es Deo in forma human--Deo descendente in le mundo pro salvar le humanitate del peccato. Illes qui crede in Ille, Johannes dice, es salvate; Deo condemna tote alteres a tormenta eternee."

Pagels admira le Evangelio de Thomaso qui ha un altere message, que illa crede le Evangelio de Johannes esseva scribite pro contradicer, proque su autor describe Thomaso como 'Thomaso dubitante'. Mais le Evangelio de Thomaso declara que justo como Jesus veni de Deo, assi veni cata persona--proque tote le mundo es create in le imagine de Deo. In loco de dicer que on debe creer in Jesus e esser salvate, Thomas ha urgite su discipulos a cercar pro trovar Deo in illes mesme--e les assecura que tote le mundo pote trovar le fonte divin de que tote esseres, e ja, de que tote cosas que existe, veni foras.

Ironicamente on trova ora in le web un autor qui argue que Maria Magdala esseva le ver autor del Evangelio de Johannes, proque su autor es describe como le un qui Jesus ha amate le plus. Le autor crede que plus tarde, post le morte de Maria Magdala, le redactores de su Evangelio ha cambiate le nomine de su autor a Johannes, in lor effortios de reunir se con le Ecclesia centrate in Roma, cuje leaderes mascule ha opponite le rolo de feminas in posiciones de gerentia in le ecclesia.

Le interesse actual in le historia primitive del christianismo representa le currente preoccupation con le religion in America, que es evidente in non solmente iste libros super le gnosticismo, Maria Magdala, mais in numerose programmas educational e scholar super Maria Magdala, le ecclesia primitive historic in television, magazines, le cine *The Passion of The Christ*. Alcunos pensa que isto es un reaction al attacco super le Torres del Mercantia Mundial a 9/11, que ha create un inquietude in americanos super lor vulnerabilitate. Le conflicto con Al Quaida es equalmente un conflicto religiose, e americanos se interessa plus in le Islam pro comprender como un religion major pote conducer su adherentes a occider innocentes in le nomine de religion. Le multe reportos in le notitias del television super le abusos sexual per prestres e le dissimulation del Ecclesia super isto, e protestas in le ecclesia contra isto, trova multe catholicos in le Statos Unite cercante pro cambios e nove possibilitates de participation in lor

ecclesia. Per exemplo a Pascha in Atlanta, catholicos protesta in publico contra lor archiepiscopo, qui ha declarate que solmente homines va performar le lavar de pedes in un ceremonia tradicionalmente performate localmente per e feminas e homines, con exemplos de feminas in facer isto con Jesus ben documentate in le evangelios del Nove Testamento.

Americanos sembla trovar iste nove ideas revelate in lor fiction, le libros de lor historicos, in le paginas del web, e in le television, aperiente un nove varietate de possibilitates, que illes es preste a contemplar in cercar satisfaction de lor sentimentos religiose.

Statosuniteses in Valencia Josep Carles Laínez

Pro multe europeos minoi de quaranta annos, nostre prime approximation al cultura popular (cinema, musica...) veniva de mano del Statos Unite. Nos debe mesmo dicer que tal approche esseva un specie de educatio sentimental in le desiros, in le vogas e vita in le citates, tantic distincte de quello de Europa Sabbato vespere, al minus in Valencia, era le momento de filmes de aventuras (John Wayne, Robert Taylor, Gregory Peck...), al color characteristic del cinema del epocha aurate de Hollywood. Le affecto per parte del europeos: verso le Statos Unite se produceva in consequentia como aliquo natural e inspirate. Nos addormiva nos ascoltante al longe un melodia country e le grattacelos de Nove

York illuminava, al altere costa del oceano, nostre noctes.

Nonobstante, tal relation con America del Nord ha, in iste parve pais de Europa que es Valencia, origines anterior, como veni de dar al luce le scriptor e giornalista Francisco Pérez Puche in su libro *Americanos en Valencia* (1945-1959), publicate per le Municipalitate del capital valentian. Post le guerra de Espania (1936-1939), le peninsula iberic, con omne effectos de un contention civil (povressa, fame, destruction, crimines...) remaneva clause al mundo sub un

regime dictatorial que se manteneva in le poter usque 1975. Solmente a partir del annos cinquanta, il habeva intentos de permitir le entrata a novitates del exterior. E in iste tendentia, acquireva un grande importantia le arrivata al litoral del Mediterraneo del flotta del Statos Unite.

Le libro de Pérez Puche narra, alternante le chronica con le recreation litterari, le vita del Citate de Valencia durante dece-cinque annos de visitationes de barcos, naves e portaaviones del marina de guerra del Statos Unite, centrante se in le activitates e le illusiones que un numero tanto enorme de marineros poteva provider a un citate triste e submittite. Mais Valencia jam contava super un bon representante in le figura del pianista e director de orchestra José Iturbi, residente in California e stella in filmes como *Anchors Aweigh* o *Two Girls and a Sailor*. In 1950, Bing Crosby visitava anque Valencia e le anno 1951 le prime ambassator del Statos Unite post le guerra espaniol displaciava se al Citate pro assister al Falles, le festa traditional del comenciamento del primavera e de exaltation del foco.

Multe es le personages e le eventos extendite in le majoritate de 500 paginas del libro, como le creation del Centro de Studios Nordamerican, le apertura de un Consolato del Statos Unite o le constitution de un Club de Amicos del Statos Unite in Guadassuar, un parve localitate valentian. Mais supra toto io vole referer me al documentatio graphic, proportionate per le mesme homines de mar que le autor contactava. Concretemente, il ha un photo ubi on vide un matre, con su filio, surridente timidemente al camera de Robert H. Levine, actual Presidente del veteranos del caccia-torpedineros "Bailey DD 713". Aquelle oculos feminin transfige le crystallo del aparato photographic tentante de contemplar un vita plus felice. *Americanos en Valencia* revela nove faciettas del contacto inter duo populos, que es importante de cognoscer, e crea ligamines de union necessari.

Le technicas supplementari per Stanley Mulaik

In constatar le vocabulario international, il ha occasionalmente conceptos international que es representate in le linguas contribuyente (anglese, francese, italiano, espaniol/portugese, germano e russo) per minus que tres variantes. In tal casos on non pote producer un parola international pro tal concepto usante le techniques principal: trovar tres o plus variantes de un parola in le linguas contribuyente. Standardiza su forma secundo le prototipo que es le plus proxime a tote le variantes e lor derivativos in le linguas contribuyente. Assi, le question es, que a facer?

Le introduction al *Interlingua English Dictionary* (IED) a paginas xxviii-xxix mentiona un technica que on pote facer in tal casos, mais le description de iste technica es tanto breve que multe personas passa super lo sin recognoscer lo como un altere technica.

Le General Reporto de 1945 del International Auxiliary Language Association (IALA) describiva le technicas usate inter 1943 e 1945 in constatar e standardizar le vocabulario international. Ultra le regula de tres variantes e le uso de prototipos commun a tres o plus variantes, illes cita varie 'technicas supplementari' que es necesse pro constatar parolas in le vocabulario international quando il non ha tres variantes etymologic pro un concepto international. Le reporto diceva:

Per le ... tres principal regulas pro le eligibilitate, le forma e le signification nos pote obtenir parolas standardizate international pro exprimer le grande majoritate de conceptos sufficientemente international del puncto de vista linguistic que appella al expression in le vocabulario de un lingua auxiliar. Nonobstante, il ancora ha parolas mancante pro coperir certe conceptos, usualmente de un character universal.

Iste facto se debe al limitationes imponite per nostre principal regula de eligibilitate que require que variantes de un sol parola ha un extension international coperiente tres del quatro unitates de controllo. Ora alcun del plus familiar conceptos international non es exprimate per variantes de un sol parola mais per parolas ja differente in le linguas de controllo. Il es tunc necesse de complementar le vocabulrio per provider parolas standardizate pro representar iste conceptos, relativamente pauc in numero, mais essential pro un lingua auxiliar.

Nos ha consequentemente complete iste lacunas in le vocabulario per usar certe devicios supplementari in harmonia con le spirito de nostre tres parolas principal. Le parolas standardizate per iste devicios complete le vocabulario a un vocabulario complete e active. Pro le scopo de differentiation, nos refere a tal parolas como parolas complementari.

In comparison con nostre regulas principal le devicios supplementari es differente in qualitate. Illes non es objectiveamente applicabile in le mesme maniera. Illos es minus fixate e immutabile, proque illes pote devenir modificate un pauc in le curso de nostre labores, e alcunes nove pote esser necesse....

Le fundamento principio pro determinar qual conceptos debe esser representate per parolas complementari es como le sequente: Cata concepto que es representate per parolas in tote linguas del gruppo de controllo angloromantic, mais pro le qual il ha nulle variantes de un sol parola que ha le requirite extension de internationalitate in aquelle gruppo, es eligibile

esser representate in le linguas auxiliar per un parola standardizate complementari.

In le appendice del Reporto General de 1945, on describe un technica pro trovar parolas complementari: Considera le parolas *romanic* pro le concepto in le linguas contribuyente e lor extension international foras le gruppo angloromance. Si un de iste parolas ha tres variantes in iste plus grande gruppo de linguas, allora illo es eligibile entrar le vocabulario international, *con le proviso que al minus un de su variantes debe esser un lingua de controllo*. Illes presentava un exemplo. Considera le concepto representate in anglese per *cellar* o *underground level of a building*. (Loco subterranea de un edificio). Nos ha in le linguas contribuyente

A. *cellar*, F. *cave*, I. *cantina*, P. *adega*, E. *sótano* G *Keller* Ned. *kelder*,

R. *pogreb*, Sv. *källare*

Il ha tres parolas de origine romanic in le variantes anglese, german e nederlandese, con le anglese un del linguas original de controllo. Le prototipo commun a istes es *cellario*. Isto constate un parola pro un nivello o loco subterranea de un edificio. Illes non lo mentiona, mais le francese *cellier* non ha exactemente le mesme signification. Illo es un loco pro le deposito de vino o provisiones. Le idea de un loco subterranea non es essential al concepto francese. Un *cellier* pote referer a un loco in un apartamaneto al nivello le plus alte de un edificio. Le italian *cellario* es un loco structurate pro le cellas parve que es le hospites de urnas de cineres del morte.

Il es ver que un secunde signification pote esser attachate a *cellario*, usante iste vice le francese *cellier*: Deposito de vino. Nos ha A. *wine cellar*, G. *Weinkeller*, F. *cellier*. Assi nos lege le entrata in le IED:

cellario ncellar; also: storeroom, etc.; wine cellar.

Un altere exemplo es 'blocada':

A. *blockade*, F. *bloccus*, I. *blocco*, E. *bloqueo*, P. *bloqueo* G. *Blockade*, R. *blokada*.

Le F. *bloccus* < ned. *blokhuis* (casa de bloccos). I. *blòcco* < F. *bloccus*; E. *bloqueo* < F. *bloquer* (action de blocar). Assi il non ha tres variantes del mesme parola, ben que illes sembla similar. Del altere latere *blocada* es appoiate per le anglese, germano e russo, con le suffixo *-ada* que indica un action continue o sustenite.

Post 1945 io crede que Dr. Alexander Gode ha discoperite que quasi tote casos de iste typo ha recipite resolution in cercar solmente germano e russo in addition al original quatro linguas de controllo. Mais nos vide que in le caso de *cellario* un lingua como nederlandese es necesse pro establir lo con le signification de un

nivello subterranea de un edificio. E a vices nos debe ancora considerar le possibilitate de cercar ultra le germano e le russo pro solutiones.

Io jam ha scribite que iste technica de cercar altere linguas pro formas romanica que junge con le original quatro linguas in provider tres variantes non esseva considerate per Stillman e Gode in 1940 quando Gode ha facite su studio del particulas pro Stillman. Illes ha trovate un manco de tres variantes pro multe particulas in le quatro linguas original de controlo. Assi illes ha decidite tunc a usar in loco solmente particulas latin. Mais si illes ha retornate al problema del particulas post formular iste technica supplementari, illes haberea cercate altere linguas romance pro trovar tres variantes, semper sub le proviso que al minus un variante debe esser in le original quatro linguas de controlo. In un previe articulo in *Confluents* io ha describe mi completion de un tal studio usante iste principio (vid. "Le particulas grammatical de interlingua," *Confluents* vol. 2, nro. 2 april-junio 2003).

Mais un altere caso occorre frequentemente: Quando il non ha tres variantes romanica de un sol parola in alcun linguas, que a facer? Dr. Gode describeva un altere technica supplementari pro iste casos in su lectura al Modern Language Association in Nove York in 1954. In su lectura ille voleva describer como IALA ha evitate le usual technica usate in altere linguas constructe de primo specificar un concepto essential al lingua allora provider un forma pro illo. In le caso presente ille ha dicite que illes ha volite cercar un altere puncto de vista in que illes poteva usar lor jam stabilite technicas pro render le solution. Pro numerose casos cuje internationalmente non poteva esser dubitate, isto esseva attingite per simplemente prender in consideration plus ancian nivellos del linguas contribuyente pro trovar variantes contribuyente al requisite tres. A vices isto ha conducite le cerca al latino vulgar o mesmo classic pro trovar tal variantes. Mais plus frequentemente illes habeva trovate le solutiones per examinar le varie parolas mesme in le linguas contribuyente pro lor potential internationalitate.

Considera le concepto que in anglese es representate per *safety match*. Le concepto es clarmente international. Mais le linguas de controlo non contine variantes del mesme parola pro iste concepto:

A. *safety match*, F. *cirette*, I. *fiammifero*, E. *cerillas* P. *fósforo*, .

G. *Streichholz*, R. *spichka*

Ambe le francese e le espaniol render un solution basate super un diminutivo del parola pro *cera*, que non es clarmente descriptive del cosa. Le portugese *fósforo* es plus exacte in indicar un constituyente del cosa, mais isto es plus descriptive de un elemento que un articulo con un function. Le parolas anglese, german, e russe non es international ni romanica. Isto lassa pro consideration le italian *fiammifero*. Isto consiste de e un variante de un radice jam international,

flamma, e un suffixo *-fero* que indica 'lo que porta ...', equalmente international in parolas como *somnifero* pro le pitula que porta le *somno*.

Frequentemente in provider parolas pro utensilos, il non ha un clar forma international. Considera le caso de

A. *screwdriver* F. *tournevis*, I. *cacciavite* e *giravite*, E. *destornillador*,

P. *chave de fenda*, G. *Schraubenzieher*, R. *otvertka*.

Le formas francese, italian, e espaniol suggere alque que torna, e proque lo que es tornate es un *vite*, sequente le schema del francese nos pote crear *tornavite*, que es in le IED.

Le parola *vite* es equalmente stabilite con un technica supplementari.

A. *screw*, F. *vis*, I. *vite*, E. *tornillo*, P. *parafuso*

Si ni le espaniol ni le portugese suggere un variante commun con F. *vis* e I. *vite*, nos pote cercar retro in le espaniol al latino ancian pro *vitis* > *vite*, que esseva suggerite al romanos a causa de su similaritate al *vite de vino* in forma. Assi le parola in interlingua es *vite*.

Considera le caso de

A. *jigsaw*, F. *scie à chantourner*, I. *sega da traforo*, E. *sierra de vaivén*,

P. *serra de vaivém*, *serra de recorte*.

Obviamente isto es un *serra*. Mais como a describer lo? Le parola francese suggere que illo es un *serra* que torna al bordo (*chant*) o un linea. Le italiano *sega da traforo* suggere un *serra* que perfora. Le espaniol e portugese *sierra de vaivén* suggere le action del *serra* que vade e veni, un *serra reciprocante*, que es mi suggestion pro iste parola. Equalmente possibile es *serra perforante*. Assi a vices nos debe crear nove parolas usante formas jam international.

Rememora que le technicas supplementari rende solutiones que es plus subjective que le technicas principal del regula de tres, le uso del prototipo e le significaciones commun a tres.

Le bon secretaria, Parte III **Traducite per Harleigh Kyson**

[Nota del redactor: Harleigh Kyson ha adaptate iste texto a interlingua usante como un exemplo le *Practice and Improve Your French* de Chantal Marsden e publicate per Passport Books. Illo es un bon exemplo del conversation in interlingua. Le texto ha le forma de un scripto de un programma de radio. Il es melio si tu lege con alteres que assume le rolos del varie characteres. Totevia illo es ancora un historia amusante de frustrationes in le officio. Isto es parte III de un serie de lectiones in usar interlingua preparate per Sr. Kyson.]

SCENA 1: In iste scena, le agente que Alan Tanner presentava a Catherina monstra un officio vacue a illa.

Secundo lo que ille dice, le officio es in un del districtos le plus elegante de Geneva. Catherina examina toto detalliatamente e face planos pro cambiar alcun cosas. Illa vole un area de reception plus parve con plus spatio pro le officios.

Le agente confirma que tal cambios non debe presentar qualcunque problemas. Postea illa verifica alcun detalios super le contracto de location, includente le precio de location e su periodo de tempore (tres annos, con le option de extender le contracto).

Catherina e le agente retorna a su officio pro concluder le formalitates.

Le agente: Io es un agente de benes immobile, e io cognosce Geneva.

Io pote dicer a vos que iste es un bon officio.

Illo es ben situatè.

Vos cognosce Geneva un pauco?

Catherina: No.

Le agente: Eh ben, vos es in un de su vicinitates le plus belle.

Catherina: Ah si?

Le agente: Si, un vicinitate excellentè--e anque central e practic.

E le edificio es moderne.

Illo es in le tertie etage.

Esque vos vole usar le ascensor o le scala?

Catherina: Le scala.

Le agente: Ecce le officio.

Catherina: Quanto spatio ha illo?

Le agente: Circa sexanta metros quadrate.

Catherina: Illo debe esser sufficiente.

Le agente: Le area de reception es multo grande.

Catherina: Qual esseva le ultime organisation que occupava iste officio?

Le agente: Le ultime locatorios travaliava in le television o alike simile.

Io non sape exactemente.

Catherina: Io comprende.

Io solmente esseva curiose.

Le agente: Ecce un officio aqui.

Catherina: Mais illo es multo parve!

Le agente: Si, vos ha rasion.

Illo non es multo grande.

Aqui se trova le cameras del WCs.

Illac il ha un altere parve camera.

Catherina: Si.

On pote installar la un distributor de bebitas.

Le agente: Si, on poterea facer lo multo facilmente.

Illac vos ha un sala de conferentia.

Illo es un camera multo belle.

Catherina: Qual es su grandor?

Trenta metros quadrate?

Le agente: Si.

Su dimensiones es six metros contra cinque, o trenta.

Si.

Quasi trenta metros quadrate.

Forsan un pauco plus.

Catherina: Si.

Illo facerea un officio multo belle.

Le agente: Illo es un camera belle, clar, con grande fenestras.

Catherina: De ubi veni le sol?

Le agente: Le sol?

Attende.

Ubi es le sud?

Il debe esser la.

Que nos vide, le sol torna assi.

Vos lo haberea aqui le matino.

Il ha connectiones pro telephonos e le electricitate.

Catherina: Multo ben.

Le agente: Io crede que il ha anque un altere camera parve la.

Catherina: Si.

Le agente: Ecce lo aqui.

Catherina: Pro iste camera de reception, nos poterea mitter un muro aqui e remover le muro la pro facer plus grande iste parte aqui.

Le agente: Si.

Reducente un pauco le area del camera de reception.

Catherina: Esque illo causarea problemas?

Le agente: No, non qualcunque problema.

Vos pote construir un muro aqui.

Si, on poterea facer illo multo facilmente.

Catherina: Esque il ha alcun formalitates que nos debe finir?

Le agente: Illo depende de lo que vos vole facer.

Mais in principio il non ha qualcunque problemas.

Multe clientes nostre face parve cambios structural simile.

Catherina: E le moneta pro le location?

Le agente: Si.

Tres menses de anticipation.

Catherina: E un contracto pro tres annos.

Le agente: Tres annos, si.

Illo es correcte.

Caterina: E si nos vole un contracto pro plus que tres annos?

Le agente: Nos pote discuter isto plus tarde.

Io crede que il non haberea qualcunque problemas pro extender lo.

Catherina: Ben.

Illo me sembla perfecte.

Le agente: Multo ben.

Eh ben, que nos ora vade a mi officio pro arrangiar le formalitates, si vos vole.

Catherina: Multo ben.

(A continuar)

Le Libro de Mormon ha essite traducite in interlingua

Al sito http://sources.wikipedia.org/wiki/Le_Libro_de_Mormon in le web, on pote leer un traduction complete in interlingua de tote le Libro de Mormon. In addition al Biblia isto es le libro sacre del Ecclesia de Jesus Christo de Sanctos del Ullime Dies, cuje adherentes ha colonizate le Valle de Salt Lake (laco salate) e ha fundate le citate de Salt Lake City in Utah in 1847.

Le fonte del traduction esseva le texto electronic de public dominio providite per le "The Gutenberg Project" (Projecto Gutenberg). In ultra le traductor usava como appoio le versiones del libro in portugese e italiano. Illo non es un version official mais solmente le opera de un membro del jam citate ecclesia de origin portugese de nomine Jose Soares Da Silva, qui vive in Italia. Le traduction del libro, que comprende ultra 630 paginas, un opera plus grande del Nove Testamento, durava circa sex menses de tempore.

Attention Lectores!

Le tempore ha venite a renovar tu adherentia al Societate American pro Interlingua pro le anno de 2004 pro continuar de recipere *Confluentes* e *Panorama* iste anno. Vide le informationes al pagina final super le maniera in que tu pote pagar tu debitos. Le debitos de \$25 appoia non solmente le production de iste periodicos mais equalmente le pagina del societate in le web.

Appello pro articulos in *Confluentes*.

Confluentes es dedicate non solmente a dar te informationes super interlingua, su grammatica, e articulos de interesse general mais un opportunitate pro practicar tu interlingua per scriber articulos tanto ben. Assi como le redactor io te invita a inviar a me articulos, essayos, expressiones de opinion, traductiones novas, que io va includer in ediciones futur de *Confluentes*.
Inviar los a

Dr. Stanley Mulaik, Redactor
Confluentes

191 Vistawood Lane
Marietta, GA 30066.

Per e-posta: stanmulaik@mindspring.com

Le redactor reserva le derecho de rediger los pro brevitare, grammatica, e proprietate como un jornal familial.

Tu ora pote junger o pagar tu debitos e abonamentos al Societate American pro Interlingua per carta de credito a nostre pagina in le web:

<http://www.interlingua.us>

Le Societate American pro Interlingua es organizate in Nord America pro avantiar le studio, uso, e beneficios de saper e usar interlingua. Le majoritate de membros habita le Statos Unite, Canada e Mexico. Le debitos es \$25 per anno e provide abonamentos a e *Panorama* e *Confluentes* e mantene le sito del societate in le web. Si tu vole recipere solmente *Confluentes*, le costo es \$12.

Le Societate American pro Interlingua es informalmente affiliate con le Union Mundial pro Interlingua.

Officeros:

Presidente: **Dr. Stanley Mulaik**, 191 Vistawood Lane, Marietta, GA 30066
pscscsm@prism.gatech.edu, stanmulaik@mindspring.com

Secretario e Tresorero: **Sr. Paul May**, 305 Poage Ct. #2, Lexington, KY 40515
paullecorde@hotmail.com

Consilio de Gerentes:

Sr. Chris Burd, 1166 Richardson Street, Victoria BC V8V 3C8
CANADA; cburd@ISLANDNET.COM

Dr. Luis Garcia Dopico, 3908 Landover Dr. , High Point,
NC 27265-9588 USA; lgdopico@mindspring.com

Sr. Jay Bowks, Sr. Jay Bowks 105 South Lincoln St. Keene NH 03431-3830
USA ; jjbowks@cheshire.net.

Le pagina de UMI in le web: <http://www.interlingua.com>

Practica interlingua al listserv INTERLING@MAELSTROM.STJOHNS.EDU

Pagina web del SAI: <http://www.interlingua.us>